

VERSLAG SURINAME NOVEMBER 2016

Donderdag 3 november

Een niet zo'n heel grote, maar daardoor niet minder leuke groep stond deze ochtend klaar om aan hun avontuur in Suriname te gaan beginnen. De groep bestaat dit keer uit 7 heren die (meestal) luisteren naar de namen Max, Menno, Jesse, Rael, Tyquincio, Mika en Hidde. De begeleiders zijn Marijke en Rutger. Rutger is al heel vaak in Suriname geweest, voor Marijke is het de eerste keer.

Na het aanmelden, laatste keer gegevens checken, medicijnen innemen, inchecken bij de KLM, het fotomoment kwam toch echt het voor sommige ouders onvermijdelijke zoen en knuffelmoment. Het afscheid nemen kan altijd wel pittig zijn. Na dit moment ging de groep richting de douane. Dit ging soepel tot bij Rael. Die had wat extra flesjes mee. Daar was een doktersverklaring voor, maar door een soort storing in het systeem moest er eerst overleg zijn en moesten de flesjes daarna allemaal gescand worden. Dit duurde best lang. Bijzonder was, dat Jesse dezelfde soort flesjes mee had en hij mocht direct door.

We mochten iets later het vliegtuig in door een korte staking van het cabinepersoneel van de KLM. De vlucht verliep soepel. Voor Jesse, Rael en Menno was het de aller eerste keer vliegen. Ook zij deden het super. De stewardessen die de groep bedienden waren echt geweldig. Geen vraag was teveel, de jongens mochten een praatje komen maken in de pantry en een viertal heren is zelfs hulpsteward geweest toen de laatste maaltijd werd geserveerd. Na de landing mocht iedereen in de cockpit komen kijken en de meesten hebben ook even achter de stuurknuppel mogen zitten. Voor Hidde ging dit helaas niet op. Hij kreeg bij de landing een spontane, maar zeer flinke bloedneus. Het wachten bij de douane van Suriname duurde heel lang. Daarna was de bagage er snel en werden we met een busje door een vriendelijke buschauffeur met hippe muziek naar ons hotel in Paramaribo gebracht. Om zo snel mogelijk te wennen aan het tijdsverschil (4 uur) hebben we meteen de Surinaamse tijd aangehouden. Terwijl het in Nederland al na middernacht was, zijn we toch nog naar een Chinees restaurant gegaan om te gaan eten. Rutger heeft allemaal verschillende gerechten besteld en veel heren hebben van alles geprobeerd. Daarna in het hotel douchen en naar bed.

Vrijdag 4 november

Hoewel vroeg wakker, hebben de heren een goede nachtrust gehad. Om 8.00 uur hebben we aangeschoven bij het heerlijke ontbijt van hotel Residence Inn. De dames die er werkten herkenden de groep meteen 'als een groep van BeActive' en de dame die de eieren en pannenkoeken bakte ging meteen fanatiek aan de slag. Haar pannenkoeken zijn echt super lekker. Helaas voor de jongens was de regel van Rutger, dat je er maximaal 2 mocht eten. Dit heeft te maken met andere kookgewoontes waar je lichaam nog aan moet wennen. Veel vette pannenkoeken helpen daar niet zo bij... Gelukkig was er nog veel meer lekkers te vinden. De heren hebben gesmuld. Na het ontbijt heeft iedereen alle medewerkers netjes bedankt. Waar netjes en beleefd zijn in Nederland fijn is, wordt dit in Suriname verwacht.

Om kwart voor tien werd de groep opgehaald door een nieuwe buschauffeur. Zijn naam is Khan. Hij was gestuurd door onze vaste chauffeur die dit keer niet kon komen. Hij was duidelijk geïnstrueerd: de vorige keren hebben de begeleiders duidelijk aangegeven, dat de snelheid van de bus echt niet richting het niveau van de formule 1 hoeft. De weg naar het binnenland is nog niet zo lang geasfalteerd en sommige (bus)chauffeurs lijken hierdoor echt vooral zo hard mogelijk te willen gaan. Hierdoor zijn er relatief veel eenzijdige ongelukken. Daarom de afspraken die de begeleider hebben gemaakt. Khan reed in eerste instantie maximaal 60 kilometer per uur op een kaarsrechte weg. Toen heeft Rutger aangegeven, dat 80 kilometer ook echt wel veilig genoeg was. In ieder geval beter langzaam dan gevaarlijk. Khan kletste ook heel wat met de jongens en het zeer gezellig. Daardoor verliep de busreis zeer voorspoedig. Onderweg zijn er nog heel veel boodschappen gedaan bij een grote supermarkt.

De weg naar het binnenland stop na ongeveer 180 kilometer in Atjoni. Vanaf daar kun je alleen nog verder reizen door gebruik te maken van korjalen. Dit zijn lange, smalle boten. Er werd al netjes op de groep gewacht en alle heren hebben heel goed meegeholpen met het uitladen van de bus en het inladen van de boot. Daardoor konden we snel verder reizen. De busreis is op het laatste best een beetje saai. Je ziet vooral heel veel bomen en een stille weg. Vanaf dat je op de boot zit, kun je heel veel zien. Dorpjes waar van alles gebeurt, andere boten die langs varen en soms zelfs kaaimannen of aapjes. De heren van deze reis hadden dat geluk helaas niet. In Jou Jou, het dorp waar de groep verblijft aangekomen heeft weer iedereen heel goed geholpen met de boot uitladen. Bij alleen uitladen bleef het niet bij. Alle spullen moesten ook nog eens naar de slaapplek gedragen worden. Dit was een flinke beproeving.

Na al het sjouwwerk was er de beloning voor al het werk en het opgebrachte geduld. Water en een paar lekkere koekjes en daarna ZWEMMEN !!! Hier hadden de jongens naar uitgekeken. In eerste instantie waren er nog niet zoveel kinderen uit het dorp om mee te zwemmen. Wat verderop waren wat kinderen een vuurtje aan het stoken. Hier is de groep naar toe gezwommen. Na het eerste contact ging het bijna vanzelf. Even laten lagen de Surinaamse en de Nederlandse kinderen met elkaar te spelen en te stoeien.

Het avondeten was een bijzondere combinatie van noodle soep met peentjes en doperwtjes. Gesmuld is een groot woord, maar de kinderen hebben wel goed gegeten. Daarna heeft Rutger een aantal basisafspraken verteld en uitgelegd. Ook dat de zaterdag en de zondag vooral in het teken staan van acclimatiseren: je lichaam en je hoofd laten wennen aan de nieuwe plek waar je bent. Na het eten zijn de jongens zich in het donker gaan wassen in de rivier. Bij deze groep bleek dit vooral een stukje verlengde van het zwemmen (er werd veel plezier met elkaar gemaakt). Eerst het water in en kletsen/zwemmen (meerdere heren waren vooral aan het stoeien), daarna het water uit en insoppen, dan het water weer in, afspoelen en dan naar bed.

De eerst keer slapen in het oerwoud verliep verrassend soepel. Iedereen is lekker en snel gaan slapen. Voor Raoel duurde het eventjes. Hij heeft al een eerste liefje hier: een kleine kikker... Die was in zijn bed gekropen. De liefde was voor de kikker helaas niet wederzijds: Raoel wilde graag dat de begeleiders de kikker uit zijn bed haalden.

Zaterdag 5 november

Vrijdagavond was afgesproken, dat je uit je bed mocht als je wakker was. Je moest er wel voor zorgen dat je rustig bleef zodat de kinderen die nog wilden slapen konden blijven slapen. Dit ging heel erg goed. Iedereen is op zijn gemak opgestaan. Bijna meteen zijn de meeste jongens gaan zwemmen met de kinderen uit het dorp. Na een tijdje was er het ontbijt. 2 broodjes met de keuze pindakaas of pasta. Dit is overigens al meer dan veel kinderen in het dorp ontbijten. Die slaan dat vaak over omdat er niets te eten is. Na het ontbijt was er vrije tijd. Menno wil heel graag in Suriname een piranha vangen. Hij heeft speciaal zijn eigen hengel meegenomen. Toch wilde hij eerst kijken hoe de mensen uit het dorp vissen. Na een tip van Rutger is hij de rotsen opgeklommen en is hij naar een meisje van 17 gelopen die aan het vissen

was. Hij heeft haar netjes gevraagd hoe ze in het dorp vissen. Een fractie later zat hij naast haar in het water en was hij met haar aan het vissen. Rutger en Marijke zagen dit op afstand gebeuren. Heel mooi om te zien. Verder is er door iedereen gezwommen en gevestigd. Dit allemaal samen met kinderen uit het dorp. Raoel, Jesse en Hidde hebben samen met allemaal kinderen uit het dorp getekend. De tekeningen waren opgehangen in ons huisje, maar door de wind moesten we ze weer weghalen.

Een vervelend incident speelde zich vlak voor de lunch af. Menno was inmiddels met zijn eigen hengel aan het vissen. Jesse en Mika waren daarbij. Afspraak was dat dit mocht, maar alleen als Menno ongestoord kon vissen. Door even niet nadenken had Mika een grote stok recht op gezet vlak bij de hengel. De stok is omgevallen bovenop de hengel. Deze is echt kapot. Dit bracht bij Menno heel veel verdriet en ook Mika was flink geschrokken. Rutger was vlakbij en heeft de boel weer tot rust gebracht. Het was een relatief dure hengel, dat zal in Nederland moeten worden opgelost. Morgen (zondag) zal er een goede hengel geregeld worden door de begeleiders zodat Menno wel kan vissen. Daarvoor gaan Menno en Marijke speciaal met de boot naar Atjoni. Heel lief was, dat Etto, de beheerder van onze huisjes meteen een kleine hengel voor Menno gemaakt heeft waarmee hij op kleine visjes kon vangen. Dit vond Menno super en kort daarna was hij al weer met een lach op zijn gezicht aan het vissen.

We koken op 2 pitten. Het is fijn als je die aan kunt steken. Vrijdag hadden we vuur van de burens geleend. Vandaag zijn Max en Jesse in het dorp op zoek gegaan naar een winkel waar ze aanstekers verkopen. Er zijn een paar kleine winkeltjes in het dorp. Die moet je wel weten te vinden. Na een tijdje zoeken hebben ze er eentje gevonden die ook aanstekers verkocht. Trots kwamen ze dit melden en kregen van Rutger toen het geld om er eentje te kopen. 3 SRD, ongeveer 40 cent.

's Middags na de lunch mochten de kinderen niet meteen gaan zwemmen of aan de waterkant zijn. Iedereen moest het dorp in. Daar zijn op een leuke manier verschillende nieuwe contacten ontstaan. Toen het zo laat was, dat iedereen weer een duik mocht nemen, werd dit meteen gedaan. Het is hier dan ook behoorlijk warm. Sommigen gebruikten het 'zwemmen' in combinatie met vissen. Zij stonden letterlijk in het water met hun vishengels. Meerdere jongens hebben zelfgemaakte vishengels gekregen van een paar meisjes uit het dorp. Op een gegeven moment gingen er een paar kinderen uit het dorp met een korjaal zonder motor naar de overkant van de rivier om

zakken zand op te halen. Een paar kinderen uit de groep ging mee. Vooral Hidde heeft heel hard meegeholpen. Tyquincio en Max weten wat er gebeurt als je met de kinderen uit het dorp mee duikt van de boot af. Zij moesten een behoorlijke tijd langs de kant zitten. Je weet niet waar wel en geen stenen zijn onder water. De kinderen uit het dorp weten dit wel. De afspraak was al bekend en duidelijk, nu nog meer...

Als avondeten was er rijst met bruine bonen met daar ui en knakworst doorheen. Een bijzondere combinatie die hier heel veel wordt gegeten. Tijdens het eten was het heel gezellig en werden er ervaringen van de dag met elkaar gedeeld. Na het eten baden in de rivier en daarna tandenpoetsen en naar bed.

Zondag 6 november

Weer heeft iedereen een goede nacht kunnen maken. Niemand heeft meer echt last van het tijdsverschil. Toen iedereen wakker was, waren er al veel kinderen uit het dorp aan het zwemmen. Daar heeft onze groep toen aan meegedaan. We zijn naar de overkant gezwommen waar een groep jongens op een zandbank voetbal aan het spelen was. Hidde en Rutger hebben daar aan meegedaan. Mika, Max en Menno hebben veel gestoeid met een paar jongens. Die bleken wel heel sterk te zijn. Tyquinco, Jesse en Rael hebben met Marijke een beetje lopen chillen. Hierna zijn we gaan ontbijten: vers gebakken broodjes door iemand uit het dorp. Ook hebben we de waterton met drinkwater in gebruik genomen. Elke dag moeten we met elkaar zorgen voor drinkwater. Er moet water gekookt worden, dan moet dit afkoelen en tot slot wordt het in een ton gedaan waaruit je kunt schenken. Daarna is iedereen aan zijn verslag begonnen. Er is door iedereen al heel goed en veel geschreven. Het verslag moet vandaag af zijn tot en met zaterdag.

Straks:

Mogen de kinderen weer spelen en zwemmen. Later vandaag moet iedereen nog een uur aan zijn eigen huiswerk gaan zitten. Morgen gaan we voor het eerst naar school.

Hallo Nederland,

De tijd gaat snel. Terwijl we de laatste woorden intikken is het hier nog net woensdag en bij jullie in Nederland al donderdag. Volgende week om deze tijd zijn alle kinderen weer thuis. Nog steeds doen onze heren het heel erg goed. Er is wel een verschil: aan het begin van de reis hoeft er nog niet zo veel en dat is niet meer zo. Inmiddels wordt er hard gewerkt op school, aan verslagen en aan huiswerk van de eigen school. Verder lijkt het bijna, alsof de jongens al heel lang in dit dorp meedraaien. Ze spelen met de kinderen, gisteren is er een hele groep jongens met elkaar gaan vissen, net is iedereen zelfstandig naar school gegaan (alleen Marijke heeft nog moeite met het vinden van de weg) en tijdens het (avond)eten wordt er met elkaar over van alles gepraat.

Wel zijn er wat ongemakjes. Zo hebben Jesse en Raoel wat last van hun buik en daardoor diarree. Max en Menno klagen wat over pijn in hun oren. Dit alles houden we scherp in de gaten.

Vanmiddag hebben we de berichten van het gastenboek voor de 2^e keer voorgelezen. Dit vinden de kinderen echt heel erg leuk. Vrijdag avond Surinaamse tijd gaan we dit weer doen.

Hieronder kunt u het verslag vinden van de afgelopen dagen.

Veel leesplezier,

Marijke en Rutger

Maandag 7 november

De eerste schooldag in het binnenland van Suriname. De wekker ging al vroeg af. Daar was niet iedereen even enthousiast over. Daarna snel allemaal netjes aangekleed met een lange broek naar de ontbijttafel. Snel wat drinken, broodjes eten, medicatie voor degene die dat hebben, controleren of je alles hebt (schrift, pen, drinken, koekjes) en daarna op weg naar school. Rutger en Marijke hebben de jongens vooruit gestuurd. Iedereen heeft de weg gevonden en was op tijd op school.

In Suriname begint de week met het hijsen van de vlag terwijl het volkslied gezongen wordt. Alle klassen stonden bij de vlaggenmast netjes in een rij. Dit gebeurde automatisch nadat een meester met een bel had geluid. Ook onze heren stonden netjes in de rij. Na het hijsen van de vlag nam de nieuwe hoofd juf het woord tot alle kinderen en haar collega's. Zij verwelkomde iedereen en drukte vooral de kinderen op hun hart, om hard te werken en goed naar hun meester of juf te luisteren. Toch een iets andere start dan in Nederland. Daarna richtte zij zich tot 'onze' groep. Rutger en Marijke werden welkom geheten en aan de kinderen van de school werd uitgelegd, dat de kinderen uit Nederland met de kinderen van het dorp samen naar school zullen gaan deze week. Daarna vroeg zij aan alle Nederlandse kinderen om zich voor te stellen. Dit deden de heren heel netjes. Tot slot luidde de meester nog een keer met de bel en alle kinderen gingen naar hun klas.

Hierna werden de jongens verdeel over 4 verschillende klassen. Tyquincio ging naar klas 3. Daar heeft hij dezelfde juf als die hij vorig jaar ook had. In klas 4 zitten Hidde en Raoel, in klas 5 Jesse en Mika en in klas 6 Max en Menno. Die laatste 2 mochten na de kennismaking met de juf en de meester meteen de klas weer uit. Er bleek een ouder bijeenkomt gepland te zijn. Teveel kinderen uit deze klas halen lage cijfers en daarom zijn de ouders uitgenodigd om te komen praten. Dit gaat anders dan bij ons in Nederland: alle kinderen stonden met hun rug tegen de muur aan de achterkant van het lokaal en alle ouders (vooral moeders) zaten in de schoolbanken. Hoe het gesprek precies verliep kunnen we u niet vertellen, het was namelijk in de taal van de mensen hier: het Saramacaans.

De kinderen hebben het netjes gedaan deze dag op school. Veel zaken gaan anders. Zo is er vaak maar 1 lesboek. De meester of juf schrijft dit allemaal op het bord en de kinderen moeten dit in hun schrift overschrijven. Dit kost allemaal veel tijd. Het is de bedoeling dat de kinderen gaan ervaren hoe het

er hier in Suriname aan school aan toe gaat. Ze draaien volledig mee in de klas. De begeleiders zitten buiten op een centrale plek. Als het eventjes niet lukt, dan kunnen ze altijd naar hen toe.

De meeste kinderen waren enthousiast over hun eerste schooldag in het oerwoud. Jesse en Raoel vonden het heel erg leuk. Mika kwam erachter dat het met bril toch wat makkelijker was. Die heeft hij zelf uit zijn huisje opgehaald wat ook al heel knap is. Max was aan het einde van de dag bijna letterlijk in slaap gevallen. Dat moeten we toch niet meer laten gebeuren... De dagen lopen hier overigens van 8 tot 13 uur, dus dat is te overzien.

Toen de kinderen bij de huisjes waren mochten zij eerst afkoelen in de rivier. Daarna lunchen en aan de slag met het eigen huiswerk en met het verslag van de reis. Er werd redelijk gewerkt. Inmiddels weten we dat dit veel beter kan, maar daar komen we later nog op terug. Maandag was ook de belavond. We hebben bijna alle ouders bereikt. Op een gegeven moment weigerde het netwerk een tijdje, dat was jammer. Er zijn bij het bellen wel wat traantje gevloeid, maar dat is ook niet gek als je zo ver van huis bent. Als avondeten hadden we aardappelen en kouseband met kip. Voor de laatste 2 gerechten moest Marijke veel navraag doen bij de dames uit het dorp. Deze waren heel behulpzaam en zijn Marijke ook komen helpen met het klaarmaken van de gerechten. Heel fijn. Bij het eten was er een hoogtepunt. Tot nu toe was er water en thee te drinken. De thee zonder suiker. Deze avond mochten de kinderen thee met suiker. We proberen tijdens deze reis kleine dingen waar je in Nederland helemaal niet bij stil staat weer bijzonder te maken. Er waren in één keer meerdere heren die nu wel thee wilden drinken. Morgen na schooltijd mogen de kinderen voor het eerst "stroop", dit is Surinaamse siroop. Na het eten is iedereen moe en tevreden naar bed gegaan.

Dinsdag 8 november

De tweede schooldag. Het is bijna alsof we het al een tijdje doen. Dat is toch echt niet het geval. De kinderen hebben onder andere tekenles en muziekles gehad. Dat vonden de meesten wel leuk. Alleen de muziekmeester had niet zoveel overwicht. Daarom schreeuwde hij vaak. Dat was jammer. Ook is er in een van de klassen een meisje door een juf geslagen. Dit had ook wel impact. Officieel mag slaan in Suriname niet, maar het gebeurt nog regelmatig. Hierover hebben we met de kinderen gesproken. In klas 6 hadden de jongens gymles. Dit was behoorlijk pittig in de zon. Max en Menno hebben niet met alles mee gedaan.

Na de lunch moest er weer gewerkt worden. De verslagen gaan heel goed. Ook moesten de kinderen bepaalde minimale hoeveelheden van hun huiswerk gemaakt hebben voordat er gespeeld kon en mocht worden. Daar is hard voor gewerkt. Uiteindelijk was er nog tijd genoeg om op de rotsen te gaan vissen. Er is een wat ouder meisje in het dorp dat daar vaak bij helpt. Raoel, Tyquincio en Max waren daarbij. Menno, Mika en Hidde hadden een ander plekje. Menno kon daar zijn nieuwe werphengel proberen. Bijna is er een grote vis gevangen. Deze beet wel (de tandjes waren in het kunstaas te zien, maar helaas... Jesse was vandaag wat minder lekker en die heeft onder andere Marijke geholpen. Als avondeten hadden we weer rijst met bruine bonen en knakworstjes. Het eten is hier niet altijd even veelzijdig. De broodjes van vandaag (die worden door een dame speciaal voor de groep gebakken) waren dit keer heel taai. Dat was jammer, want tot nu toe waren ze heel lekker. Aangezien we 2 keer per dag brood eten (ontbijt en lunch) leek het Marijke beter om het voor de lunch iets makkelijker te maken: er was hete, zoute noodle soep. De kinderen hebben hier van gesmuld. De broodjes waren ook beter te eten als je die in de soep doopte. Met het de lunch was er stroop (siroop) in plaats van alleen water of thee. Dit werd heel goed ontvangen als iets heel speciaals. Bij het baden ging er deze avond ook een jongen uit het dorp mee.

Woensdag 8 november

Er komen wat kleine ongemakjes. Jesse en Raoel hebben beiden last van diarree. We hebben ze daarom ORS gegeven. Dit stopt de diarree niet, maar zorgt er wel voor, dat de jongens beter vocht binnen kunnen houden. Inmiddels (de jongens liggen te slapen) hebben ze geen last meer van hun buik en denken ze dat die ORS een soort wondermiddel is. Ook Mika is niet helemaal fit en heeft last van zijn buik. Menno en Max hebben last van hun oor. We houden alles scherp in de gaten.

De dag verliep heel soepel. Op school ging het heel goed. Wel weer iets bijzonders: er werden uit meerdere klassen kinderen gehaald die hun haar niet goed hadden (geen kinderen van onze groep). De jongens moeten gemillimeterd haar hebben en de meisjes moeten hun haar op een bepaalde manier gevlochten hebben. De jongens mochten pas terug op school komen nadat hun haar kort genoeg was. Dit vonden onze jongens best gek. In Nederland is juist de discussie wat een school nu wel en niet mag zeggen

over de kleding die de kinderen aandoen naar school. Dit mondde bij de lunch uit in een grappig gesprek.

Na schooltijd is er weer hard gewerkt aan het huiswerk en de verslagen. Mooi om te zien was, dat meerdere jongens ervoor kozen om een eigen, rustiger plekje op te zoeken om te gaan werken. Ze weten inmiddels ook, dat je echt pas mag gaan spelen als je je werk af hebt. Jesse en Raoel hadden een hele mooie plek gekozen bij een soort van restaurantje met een mooi uitzicht op de rivier. Toen iedereen klaar met werken was, was er nog wat vis en zwemtijd over. Hidde, Tyquincio, Jesse, Raoel, Menno en Mika gingen met een meneer en een aantal kinderen mee in een boot naar de overkant. Die meneer haalt daar zakken zand op die hij gebruikt voor de fundering van zijn nieuwe huis. Er was grote hilariteit bij het varen. Dit mochten de jongens zelf doen met peddels. Laten we zeggen dat er heel wat extra rondjes gevaren waren. De meneer met wie ze mee mochten moest er heel hard om lachen. Aan het einde hebben een aantal jongens heel hard geholpen om het zand weer uit de boot te sjouwen. Goed werk, mannen. Max heeft met een paar kinderen uit het dorp gevist. Er zijn 8 visjes gevangen. Max had gevraagd of een van de meisjes wilde helpen bij het klaarmaken van de visjes. Zij heeft dit gedaan en is zelfde mee blijven eten. Naast de visjes (waar maar weinig jongens van gegeten hebben) was er macaroni met een saus en ketchup bij gebrek aan echte pastasaus. De jongens hebben gesmuld.

De komende dagen

De jongens liggen nu lekker te slapen. We hebben ervoor gekozen om morgen niet naar school te gaan. Het schoolprogramma samen met het huiswerk van de eigen school maakt, dat er bijna geen tijd over blijft om extra dingen te doen. Morgenochtend beginnen we met huiswerk en verslagen maken. Daarna moeten de kinderen hun kleren gaan wassen op een steen in de rivier. In de middag gaan zij in kleine groepjes opdrachten krijgen die ze in het dorp zelf moeten gaan uitzoeken/regelen.

Vrijdag gaan de kinderen voor de laatste keer naar school. Zij mogen dan ook hun camera mee naar school nemen.

Het volgende verslag volgt in het weekend. Vrijdag avond Surinaamse tijd lezen we het gastenboek weer voor.

Hallo Nederland,

Hieronder het laatste verslag uit Suriname. De heren hebben het echt heel goed gedaan, met zo nu en dan een moppermomentje van hen of van ons... Er is uitvoerig afscheid genomen van de mensen uit het dorp en van verschillende kanten krijgen we te horen hoe netjes onze heren zijn.

We worden zo opgehaald om naar het vliegveld te gaan, het is dus echt bijna afgelopen.

Groeten,

Marijke en Rutger

Donderdag 9 november

Zoals in het laatste verslag al aangegeven, hebben we er voor vandaag voor gekozen om de kinderen niet naar school te laten gaan. Een schooldag samen met het werken aan het verslag en hun eigen huiswerk betekent dat we geen ruimte hebben voor andere opdrachten en activiteiten. In de ochtend heeft iedereen hard en goed gewerkt aan het eigen huiswerk en de verslagen. Jesse en Raoel hebben ervoor gekozen om op een lekker rustig plekje met schitterend uitzicht te gaan werken. Dit zorgde ervoor, dat hun werk misschien wel 6 x sneller ging. Ook Tyquincio is heel serieus met zijn werk bezig en heeft al veel afgemaakt. Mika gaat goed met zijn wiskunde en ook Max en Menno zijn mooi op schema. Hidde heeft vandaag een inhaalslagje gemaakt. Er was een klein misverstandje wat hij nu extra kon maken. Ook hij is nu op schema.

Toen de kinderen van het dorp uit school kwamen, mochten "onze" heren ook pauze houden. De meesten waren inmiddels ook klaar met hun dag-

opdrachten. Een verfrissende duik in de rivier gaf veel pret. Ook nu weer werd er veel gespeeld met de kinderen uit het dorp. Na de lunch stond kleren wassen op het programma. Dat gaat hier niet met een wasmachine, maar met de hand op een steen. Iedereen moest een bepaald aantal onderbroeken, broeken en shirts wassen. Max en Jesse hadden in het dorp zeep gekocht. Marijke heeft voorgedaan hoe je moet wassen. Eerst nat maken, dan inzepen en vervolgens goed kneden op de steen. Vervolgens uitspoelen en op laten drogen. Er is heel hard gewerkt. Daarna lag alles mooi op de stenen van de stroomversnelling te drogen. Na het wassen zijn de jongens in kleine groepjes het dorp in gegaan met papier en viltstiften. De opdracht was om samen met kinderen uit het dorp een slang te tekenen. Er waren mooie slangen te zien. Nadat iedereen klaar was, hebben veel jongens nog gevist met de kinderen uit het dorp. 's Avonds eten, baden en naar bed.

We zijn vandaag met Max naar het gezondheidscentrum gegaan voor zijn oren. Hij heeft druppels en antibiotica gekregen. Er zijn nog een paar jongens die (soms) klagen over hun oren. Hier in het binnenland kunnen we/ze daar niet veel mee. Zodra we maandag in de stad zijn, gaan we met allen kinderen waarover we twijfelen langs een huisarts met verstand van oren en met andere/betere medicijnen.

Vrijdag 10 november

De laatste schooldag alweer. Dan zie je dat de reis richting zijn einde loopt. Dit is nog lang niet zo, maar er komen wel steeds meer laatste keren. Op school ging het heel goed. De kinderen hebben goed gewerkt en wij als begeleiders kregen veel complimenten over de jongens. Ook was er voor alle klassen een gymles die door Rutger en Marijke gegeven werd. 4 spellen werden er gespeeld. Voetbal, een frisbeespel, een tikspel met elastiek en een spel waarbij de kinderen snoepjes met hun mond mochten vangen. Iedereen heeft elk spel een keer gespeeld. Bij het snoepjesvangen was van onze groep jongens Mika verreweg de beste: hij ving er 4. Het record van de dag was voor een jongen uit de 6^e klas: hij ving er 15!!! Alle kinderen hebben het heel leuk gevonden. Na de schooldag hebben we allemaal spullen die de kinderen en BeActive uit Nederland hebben meegenomen gegeven aan de hoofd juf. Die was daar heel blij mee. Daarna had Rutger een dubbele koude verassing. Iedereen die dit wilde (dat was iedereen) mocht mee naar de kreek. Dit is een koud beekje midden in het oerwoud. Het was heel verfrissend. Bij terugkomst bij onze huisjes bleek Marijke koude frisdrank te

hebben gehaald. Dit was koude verassing nummer 2. Dit ging er heel goed in bij de heren.

In de middag hebben de kinderen gewerkt, gezwommen en gevist. Er kwam bij het eten muziek uit het dorp. Daar zijn de jongens na het eten gaan kijken. Er bleek bij een huis muziek gedraaid te worden. Dit kwam uit 2 hele grote boxen. Veel kinderen uit het dorp stonden er vlakbij te dansen. Na eerst wat onwennig rondkijken, hebben vooral Hidde, Max, Menno en Tyquincio heel hard meegedanst. Rael en Jesse vonden de boxen vooral heel interessant. Na het dansen nog baden en daarna lekker naar bed.

Zaterdag 11 november

Joehoe, geen school en geen directe verplichtingen. Althans, zo stonden de heren op. Iedereen mocht ook wat later uit bed komen. Sommigen, waaronder Max en Menno, waren toch al behoorlijk vroeg wakker. Hidde daarentegen was heel chagrijnig om dat hij ruim na negenen wakker werd van een jongentje uit het dorp die op de deur klopte. Toen wij uitlegden, dat hij heel laat wakker werd, gaf hij aan dat zijn definitie van uitslapen iets anders is. Na het ontbijt zijn er aan de verslagen geschreven en moesten er nog een paar jongens wat huiswerk van de eigen school gaan maken. Iedereen is daar mooi op schema mee, dus als het goed is, heeft iedereen zijn huiswerk aan het eind van de reis af. Daarna is er lekker en veel gespeeld met de kinderen uit het dorp. 's Middags zijn we met bijna heel de groep over de stenen om het eiland aan de overkant gelopen om daar te gaan zwemmen. Dit mondde uit in een stoeipartij met de kinderen uit het dorp. Kinderen gingen bij elkaar op de nek en probeerden elkaar ervan af te duwen. Een universeel spel. Er is heel veel lol gemaakt. Knap ook, dat het hele stoeien zonder een enkel conflict of boze bui was. Daarna zijn we weer terug gegaan naar ons eigen plekje, maar dit keer over het eiland. Dit is een toeristeneiland. Heel veel Surinaamse mensen uit Paramaribo waren met elkaar heel fanatiek slagbal aan het spelen. Dit is een spel dat hier heel veel gespeeld wordt. De kinderen hebben hier even met verbazing naar gekeken. Bij terugkomst op ons eigen plekje stond daar Tyquincio. Hij is in het dorp gebleven om zijn haren te laten vlechten door een mevrouw. Dit is heel erg mooi geworden. Hij heeft als bedankje voor deze mevrouw een mooie tekening gemaakt. De hoofd juf en een andere juf kwam de groep nog opzoeken. Heel erg leuk.

Nalda, degene die alles voor de huisjes regelt, heeft samen met Marijke een heerlijke maaltijd gemaakt: bami met kip. De kinderen hebben gesmuld. Een andere mevrouw heeft op verzoek van Rutger een soort jam-oliebollen gebakken. Deze kregen de jongens als toetje. 's Avonds is er weer gedanst met de kinderen uit het dorp. Ook heeft Max met een Nederlandse mevrouw die in het dorp woont afgesproken, dat hij en anderen morgen (zondag) mogen komen darten. Bij het baden heeft Marijke dit keer, op verzoek van de jongens meegedaan. Zij vonden het zelig voor Marijke dat zij steeds niet mee mag met baden. Baden is zonder kleren en dus jongens/mannen en meisjes/vrouwen gescheiden van elkaar. Er zijn dit keer geen meisjes mee, dus Marijke doet het meestal met een (hele koude) douche. Letterlijk met elkaar baden kon natuurlijk niet, maar nadat de jongens in het water waren, is Marijke op een meter of 50 afstand op haar eigen plekje gaan baden. De jongens waren trots op haar dat ze dit toch durfde.

Zondag 12 november

De laatste echte dag in het dorp alweer. De tijd vliegt. Alle jongens waren hier wel van doordrongen en aan sommigen was het ook merkbaar in gedrag. Op het programma stond vandaag een grote tocht door het oerwoud naar een andere dorp. Dit was bijna 2 uur lopen. Leuk was het ,dat er weer allemaal jongens uit het dorp mee zijn gegaan. De tocht was behoorlijk zwaar. Gelukkig was er genoeg water mee. De beloning op het eind was heel mooi: een hele stroomversnelling waar je heel lekker kon zwemmen. Dit is dan ook uitvoerig gedaan. Eerst bij een soort zandbank waar je wel veilig het water in mocht springen (op andere plaatsen liggen stenen en daar mag niemand van onze groep springen). Hidde begon meteen bij een kleine stroomversnelling. Het scheelde heel weinig of hij was in die stroomversnelling in slaap gevallen. Hij lag daar enorm te genieten. De rest van de kinderen zijn naar een andere stroomversnelling gegaan waar het water veel harder stroomde. Dit was een mooi gezicht.

Toen de groep bij het dorp terug was, mochten alle kinderen het dorp in om afscheid te nemen of om nog iets leuks te doen. Afspraak was, dat niemand iets mocht kopen. De kinderen uit het dorp hebben namelijk ook niet 'zomaar' geld te besteden. Iedereen wist van deze afspraak. Rutger had ook aangegeven, dat hij dit zou kunnen controleren. Helaas hebben 3 heren zich niet aan deze afspraak gehouden. Daar heeft een zeer pittig gesprek over plaatsgevonden met de strekking dat als mensen vertrouwen krijgen om iets zelf te mogen en dan daar misbruik van maken, het vertrouwen zeer

schaden. De boodschap kwam duidelijk binnen. Nu is het aan de jongens of ze er iets mee gaan doen.

Mooi was, dat een paar meisjes nog speciaal afscheid kwamen nemen. Ze hadden een heel lief briefje voor Hidde meegenomen. Ook zijn ze met alle jongens die dit wilden op de foto gegaan. Na het baden is iedereen goed naar bed gegaan. De laatste nacht slapen in het oerwoud.

Maandag 13 november

Terug naar de stad. Daar moet eerst heel wat voor gedaan worden. De koffers moesten naar de boot gebracht worden, maar ook moest onze slaapplek netjes achter gelaten worden. Dit moest samen gedaan worden. Iedereen had zijn eigen stukje waarvoor hij verantwoordelijk was. De afwas moest nog gedaan worden, de spullen gepakt, andere spullen moesten schoongemaakt worden, de ruimte moest geveegd worden en zo waren er nog een paar taken. Dit werd allemaal goed en snel uitgevoerd waardoor we mooi op tijd konden vertrekken.

De bootsmannen brachten ons snel naar Atjoni, waar de weg weer begint. Daar stond Khan, onze buschauffeur, al te wachten. Zijn vrouw was meegekomen met de bus. Zij was nog nooit zo ver het binnenland in geweest. De bagage werd snel overgebracht en Rutger heeft voor iedereen koud water gekocht. Menno had als persoonlijk doel van deze reis om een Piranha te vangen. Dit is niet met zijn hengel gelukt. Een meneer verkocht deze vissen. Menno is er met eentje op de foto gegaan.

In Paramaribo waren de mensen bij het hotel weer zeer vriendelijk. De kamers waren netjes op orde gebracht. Het hoogtepunt was het eten bij 't Vat, een restaurant dat hamburgers en frietjes serveert. De heren hebben (na lang wachten) heerlijk gegeten. Als toetje kregen zij ook nog een ijsje. Kortom: een waardig afscheidsdiner.

Terug bij het hotel hebben de jongens Sinterklaasliedjes gezongen. Rutger had uit zeer betrouwbare bron gehoord, dat als de jongens minstens 3 liedjes zongen, zij hun schoen of slipper mochten zetten. De liedjes werden wel iets

aangepast: niet"...gooi wat in mijn schoentje", maar "... gooi wat in mijn slipper". Nu maar afwachten morgen...

Dinsdag 14 en woensdag 15 november

Na een koudere nacht (nu met airconditioning) bleek dat het zingen niet voor niets was geweest. In alle schoenen/slippers lag een raceauto, een knuffel en snoep. De heren waren zeer tevreden. Het ontbijt van het hotel was weer zeer lekker. Pannenkoeken, eitjes, yoghurt, fruit en nog veel meer. Heel leuk was, dat de dames van het buffet een taartje voor Tyquincio hadden geregeld. Hij is namelijk vandaag 11 jaar geworden. Hij is toegezongen door de kinderen en de dames van het buffet.

Iedereen heeft al zijn verslagen en huiswerk af. Dat is al een hele prestatie. Ook hebben de jongens nog uitvoerig gebruik gemaakt van het zwembad van het hotel. Nu gaan we nog even wat eten bij het Chinese restaurant en over anderhalf uur worden we opgehaald om naar het vliegveld te gaan.

Morgen (woensdag) zijn we weer in Nederland.